

Ur *Flamman* 27 oktober 2011

Lennart Kjörling

Libyen: Dags att betala tillbaka för segern

Muammar Gaddafi är död, vi har sett bilder på hans sargade kropp. Efter glädjescenerna väntar nu en mycket osäker tid i Libyen. Den kände vänsterdebattören Tariq Ali tror dock att situationen kommer att klarna snart.

Övergångsrådets ledare Mustafa Abdel Jalil har nu utropat Libyen som befriat. Samtidigt förklarade han att Libyen anammat sharia som källa för lagstiftningen och att alla lagar som står i strid med islams principer därför är upphävda.

Liksom Usama bin Ladin kom inte Muammar Gaddafi att ställas inför rätta, utan han mördades. Det är en obehaglig utveckling att internationell rätt verkar bli allt mindre viktig. Några vill framställa Gaddafi som en anti-imperialistisk hjälte, det var han inte. Under de senaste tio åren har han alltmer närmat sig väst, men de visade sig vara opålitliga vänner.

Fortfarande vet omvärlden mycket lite om Libyen även om det komplicerade mönstret av klaner som samarbetade med, motarbetade eller övergav diktatorn alltmer börjar klarna. Nu väntar troligen en komplicerad tid då vinnarna i inbördeskriget skall göra upp om makten och deras understödjare från väst skall begära återbetalning för sin insats.

Rasistiska övergrepp

De som redan fått betala ett högt pris för Gaddafis förlust är alla de afrikanska gästarbetare som lämnade sina hemländer för att arbeta i Libyen. Afrikanska Unionen har reagerat mycket kraftfullt på de rasistiska övergrepp mot svarta som skett i Libyen. Åsne Seierstad har skildrat hur den lilla staden Tawerga med en svart befolkning av slavättlingar helt utplånades och alla dess 31 250 invånare antingen mördades eller tvingades fly och blev utsatta för lynchning.

Tariq Ali, redaktör för *New Left Review*, som länge följt utvecklingen i landet menar att det ganska snart bör vara möjligt att se vartåt det lutar.

– Rebellerna är en mycket sammansatt grupp och den stora frågan kommer upp mycket snart. Kommer landet att bli ett provästbihang eller kommer de att bibehålla libyskt oberoende och suveränitet?

Nato har inte bombat Libyen utan skäl, de vill ha något tillbaka.

– Den brittiska regeringen har redan skapat en speciell avdelning för att diskutera vad de ska göra med libysk olja, den består av specialister inom oljeindustrin. Det är raka puckar.

Vilka kommer att ta över makten? För amerikanarna och deras libyska vänner är det mycket klart vilka de vill ha, konstaterar Tariq Ali.

De vill ha en grupp – affärsmän från USA och Qatar tillsammans med rester av Gaddafis regim, folk som arbetat för väst ganska länge. Det finns massor med Gaddafifolk nu som lämnat båten.

Västvänlig islamism

Mot dem står folk som kan beskrivas som nationalister, en viktig del av dem är islamisterna som länge varit förtryckta och kämpat mot Gaddafi.

Ledaren för milisen i Tripoli är en person som torterats – av britterna och sedan lämnades över till Gaddafi. Det har han inte glömt och han har begärt en offentlig ursäkt.

Islamisterna är mycket starka och väst har svårt att besegra dem. Enligt Tariq Ali har det funnits franska och brittiska kommandosoldater på plats som slagits med rebellerna, annars hade det inte varit möjligt att de vunnit så snabbt. Men det kan bli mycket svårt att sända in mer marktrupper.

Gör de – inte det, hur kan de då kontrollera landet? Det är en sak att förstöra från luften, men när det kommer till att kontrollera på marken, då blir det svårt att besegra de här milisgrupperna.

Men islamister är ett ganska brett begrepp, det finns olika slags islamister. Den islamistiska regeringen i Turkiet är både nyliberal och västvänlig och en liknande lösning är en möjlighet i Tripoli.

En regering som privatiserar – allt och det är vad väst vill. Väst bryr sig inte om vilken färg det är på regeringen, bara de ger utrymme för västs ekonomiska intressen. Det förhandlade de med Gaddafi och han lovade att göra det, men han gjorde fortfarande lite motstånd.

Fler militära insatser

Tariq Ali höll ett föredrag i Tripoli för fem år sedan och tillfrågades då vad han tyckte om möjligheten att släppa in väst i ekonomin.

– Jag svarade att det blir en katastrof för er, ni behöver modernisera ert land själva.

Han anser att den stora tragedin var att Gaddafi inte använde alla oljepengarna till att utbilda sin befolkning och förbättra hälsovårdssystemet. Kommer väst in, bygger industrier och tar hand om oljan är det risk att samma sak händer.

Vi kan få en ekonomisk – tillväxt i siffror men inga förbättringar för vanligt folk, samma utveckling vi sett i många andra länder i Afrika.

Libyerna borde kanske också lyssna på mekanikern Abdul Khaliq i Bagdad som i *New York Times* varnade för dem för utvecklingen i Irak.

”Det som hände i Irak efter att herr Husseins regering fallit var att vi fick ett samhälle där alla bara tänkte på sig själva, som individer eller i små grupper. De tog det de kunde få, bokstavligen genom plundring och slutligen genom den politiska processen. Detta har gjort många irakier trötta på kaoset i demokratin i dess irakiska form.”

En annan fara som hotar är den som John Pilger talar om på sin blogg. USA har fått blodad tand. Redan nu har Obama bestämt att det kommer att skickas trupper till Uganda, närmast i tur står södra Sudan, Kongo och Centralafrikanska Republiken.